

Proračunski vodič za građane

OPĆINA PRIMORSKI DOLAC 2026.

Što je proračunski vodič za građane?

Proračunski vodič za građane dokument je kojim općinska uprava osigurava **uvid javnosti u najvažniji financijski akt Općine – Proračun**. Ovaj dokument smatramo jednim od ključnih alata financijske transparentnosti, a njegova javna dostupnost izravno utječe na ocjenu otvorenosti i odgovornosti uprave i načelnika naše općine Primorski Dolac.

Kako bismo kompleksne financijske podatke učinili dostupnima široj javnosti, kreirali smo ovaj format koji na slikovit, sažet i zanimljiv način prikazuje proračunske stavke.

Osim što **educira o načinu funkcioniranja lokalnih financija**, ovaj vodič služi kao poziv na suradnju. Želimo vas zainteresirati za proračunski proces kako biste svojim sugestijama pomogli u kreiranju boljih rješenja za sve nas.

Kroz ovaj dokument upoznat ćete se s izvorima financiranja, ali i s konkretnim programima i projektima koje Općina planira realizirati, prvenstveno u ovoj godini. Pozivamo vas da proučite gdje se i kako ulažu sredstva svih nas, te da vas ovaj dokument potakne na vaše prijedloge budućih projekata kojima će se podići standard života u našem Primorskom Dolcu.

O proračunu

Osnovne značajke i uloga proračuna

Proračun

Proračun je sigurno najvažniji financijski ali i razvojni dokument svake općine.

On je zajednički „novčanik“ svih nas koji živimo u općini, zajednički ga punimo i praznimo. U njemu se planira koliko novca će se kroz godinu prikupiti, iz kojih izvora, i što je još važnije, kako i gdje ćemo ga utrošiti kako bi poboljšali život svih sugrađana.

Proračun nije samo popis hladnih brojki, već stvarni prikaz naših prioriteta – od obnove i gradnje vrtića i škola do uređenja parkova, ulica i trgova, razvoja infrastrukture, unapređenja sporta i kulture. Tim novcem osigurava se svakodnevno normalno funkcioniranje sustava i općinskih proračunskih korisnika.

Svaki euro planiran kroz proračun je zapravo naš zajednički dogovor o tome kakva općina želimo biti i u kakvom okruženju želimo odrastati i starjeti.

Područja o kojim skrbi općina

Obrazovanje

Sufinanciranje predškolskog odgoja, osnovnog i ostalog obrazovanja

Društvene djelatnosti

Financiranje projekata iz područja kulture, civilnog društva i sporta

Gospodarstvo i turizam

Jačanje gospodarstva i poljoprivrede, poticanje razvoja turizma, zaštita okoliša

Socijalna skrb i zdravstvo

Financiranje socijalne skrbi i poticanje demografske obnove, zaštita, očuvanje i unaprjeđenje zdravlja

Komunalna infrastruktura i investicije

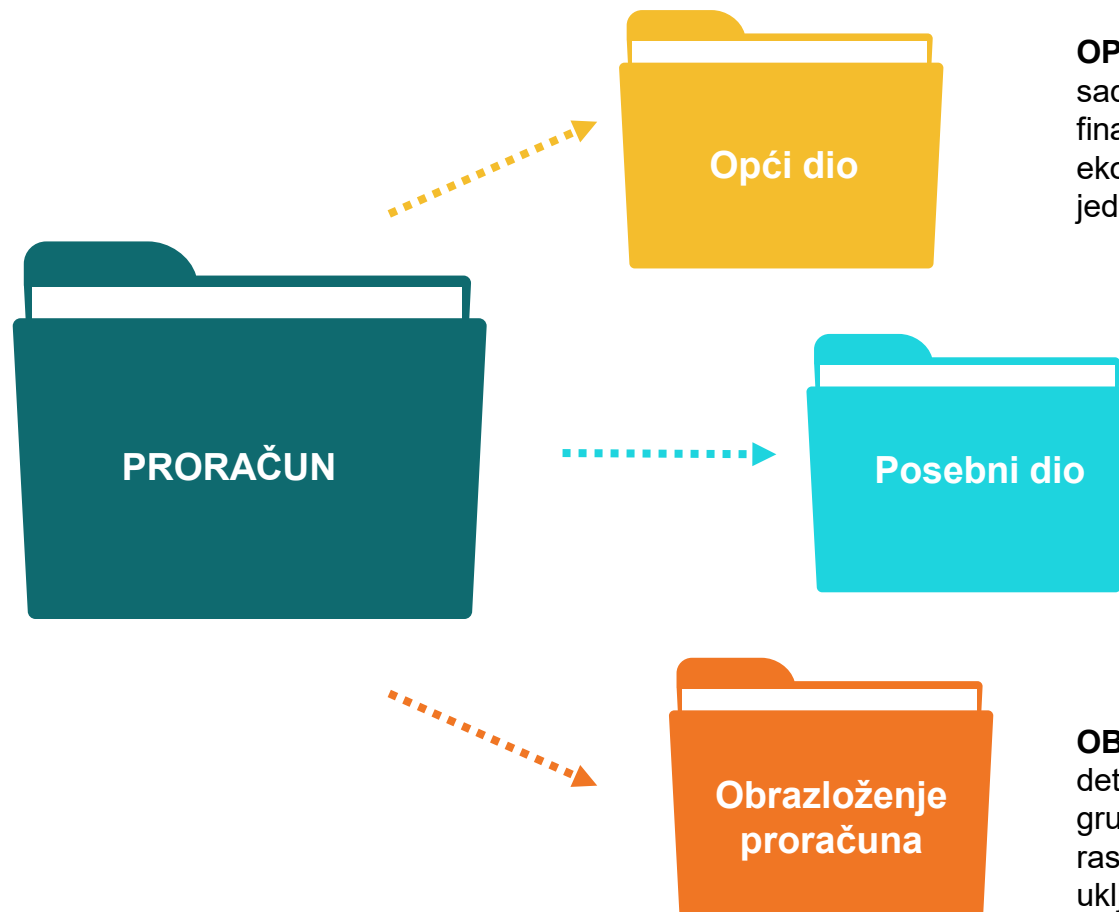

Razvoj i izgradnja prometnica, javnih površina sustava vodoopskrbe i odvodnje, javne rasvjete i ostalih komunalnih područja.

Briga o općini sadrži širok spektar aktivnosti i ulaganja u područja u kojima stanovnici ostvaruju svoja prava i koriste usluge tijekom života u općini. Ovdje je prikaz koji otkriva u kojim područjima općina ima odgovornost za njihovo funkcioniranje.

Dijelovi proračuna

Proračun se planira, prikazuje i obrazlaže kroz **tri obvezna dijela koja čine proračun**. Oni služe kako bi proračun bio točan i razumljiv putokaz koji točno pokazuje odakle novac dolazi, kamo se usmjerava i koji su projekti planirani u proračunskom horizontu.

OPĆI DIO proračuna

sadrži Račun prihoda i rashoda i Račun financiranja. Prikaz se vrši po ekonomskoj klasifikaciji propisanoj za jedinice lokalne samouprave

POSEBNI DIO proračuna

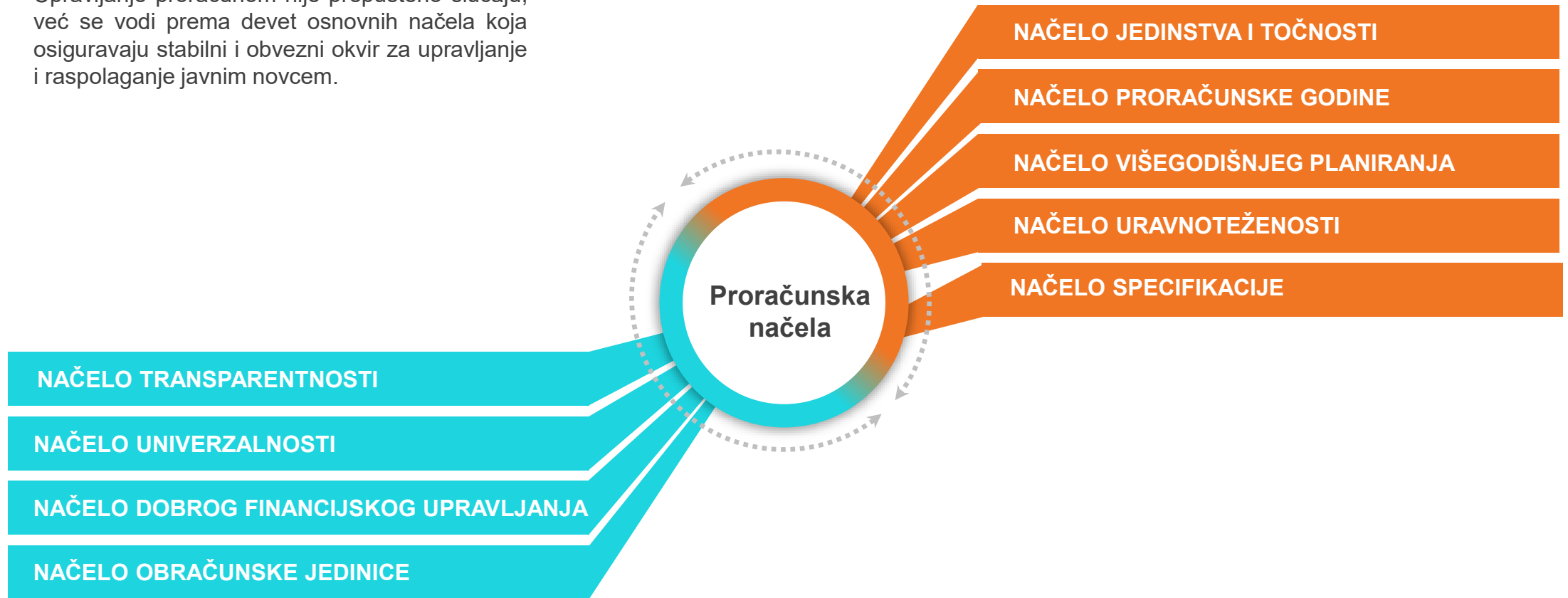
sadrži Plan rashoda i izdataka i to na cjelovit način tako da ih iskazuje na razini organizacijskog dijela uprave/Upravni odjel/Odsjek, po vrstama rashoda/tekući-kapitalni, po programima/projektima/aktivnostima, te prikazuje i izvor iz koga se ti rashodi namjeravaju financirati

OBRAZLOŽENJE PRORAČUNA

detaljno razrađuje i obrazlaže sve grupe prihoda/primitaka te rashoda/izdataka proračuna uključivo i eventualno prenošenje viška/manjka iz prethodnih razdoblja.

Proračunska načela

Upravljanje proračunom nije prepušteno slučaju, već se vodi prema devet osnovnih načela koja osiguravaju stabilni i obvezni okvir za upravljanje i raspolaganje javnim novcem.

Sudionici proračunskog procesa

Sudionici u proračunskom procesu (putem svojih planova i prijedloga) su: općinske službe, svi korisnici proračunskih sredstava, udruge, institucije, vanjski partneri, poduzetnici i svi građani uključeni u proces, te Općinsko vijeće kao predstavničko tijelo koje službeno usvaja proračun..

Prijedlog proračuna izrađuju općinske službe, temeljem zakonskih obveza i zahtjeva korisnika proračunskih sredstava (ustanova, udruga građana i ostalih subjekata koji se financiraju iz proračuna)

Zahtjevi i potrebe se analiziraju, a temeljem procjene o mogućnostima ostvarivanja prihodovne strane proračuna, uvrštavaju se u Prijedlog proračuna

Prijedlogu proračuna raspravlja Općinsko vijeće, koje ga u konačnici i donosi

Proračunske klasifikacije

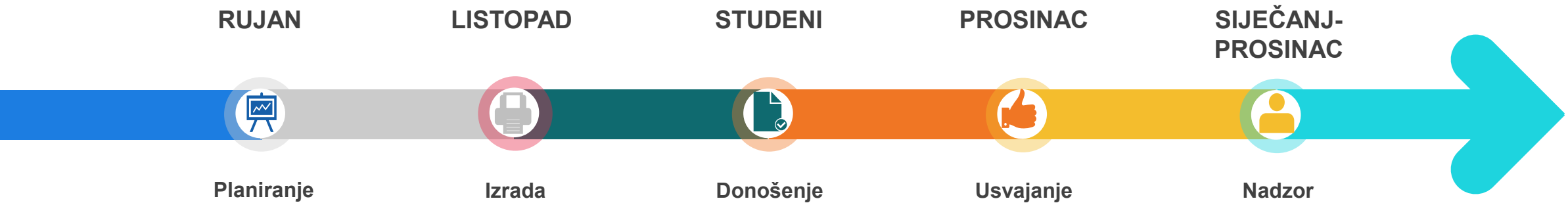

Zakon propisuje primjenu tzv.proračunskih klasifikacija.

Njihova je namjena učiniti proračun jasnijim i transparentnijim, jer svaki pojedini prihod/izdatak se promatra s nekoliko gledišta i treba odgovoriti na sljedeća pitanja:

1. Na kojem **kontu** se vode sredstva?
2. U kojem **odjelu** se vode i prate?
3. Za koju **funkciju** su namijenjena?
4. U koje **programe i projekte** će biti uložena?
5. Iz kojih **izvora** su sredstva došla?

Proračunska vremenska crta

Izrada proračuna

STROGO PLANIRANI PROCES
DEFINIRAN ZAKONOM.

Izrada proračuna je strogo planiran proces čiji su rokovi i koraci jasno definirani Zakonom o proračunu. Sve započinje u ljeto, točnije od 20. kolovoza, kada Ministarstvo financija šalje službene upute svim gradovima i općinama.

Na temelju tih smjernica, naša stručna tijela za financije pripremaju detaljne upute za sve općinske odjele i proračunske korisnike kako bi oni mogli predložiti svoje planove.

Cijeli proces – od prvih planova, preko izrade do konačnog usvajanja – odvija se intenzivno sve do kraja prosinca. Ključni koraci su sljedeći:

- **Izrada nacrt:** Upravno tijelo za financije prikuplja sve zahtjeve i kreira nacrt proračuna.
- **Prijedlog načelnika:** Na temelju nacrt, načelnik utvrđuje konačni prijedlog proračuna.
- **Predaja Općinskom vijeću:** Najkasnije do 15. studenog, načelnik predaje dokument Općinskom vijeću na razmatranje.
- **Donošenje:** Općinsko vijeće mora izglasati proračun najkasnije do 31. prosinca.

Proračun se može mijenjati i tijekom godine ako se za to ukaže potreba (zbog novih projekata ili promjena u prihodima). Taj se postupak naziva **rebalans**, a njime se korigiraju iznosi isključivo za tekuću kalendarsku godinu.

Prihodi proračuna

Sve o prihodima općinskog proračuna

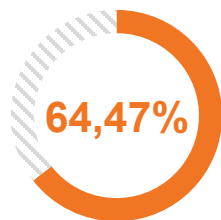
Prihodi i primici proračuna u trogodišnjem razdoblju

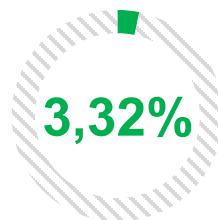
Proračun se donosi za trogodišnje razdoblje, tj. za 2026.g. te u formi projekcija prihoda za sljedeće dvije godine 2027. i 2028.

Osnovne grupe proračunskih prihoda

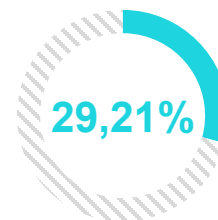
Sukladno zakonu, ukupne prihode proračuna čine 3 grupe prihoda:

Prihodi poslovanja
5.082.580 EUR

**Prihodi od
nefinancijske imovine**
250.000EUR

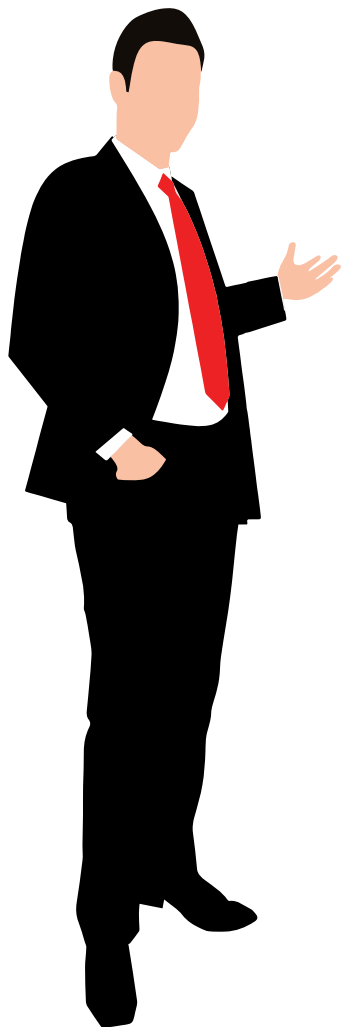

**Primitke od financijske
imovine i zaduživanja**
2.200.000 EUR

Prihode poslovanja čine: prihodi od poreza, pomoći, prihodi od imovine, prihodi od administrativnih pristojbi i po posebnim propisima, te ostali prihodi.

Prihode od prodaje nefinancijske imovine čine: prihodi od prodaje neproizvedene i prihodi od prodaje proizvedene imovine.

Primitke od financijske imovine i zaduživanja čine: primici od financijske imovine i primici od zaduživanja.

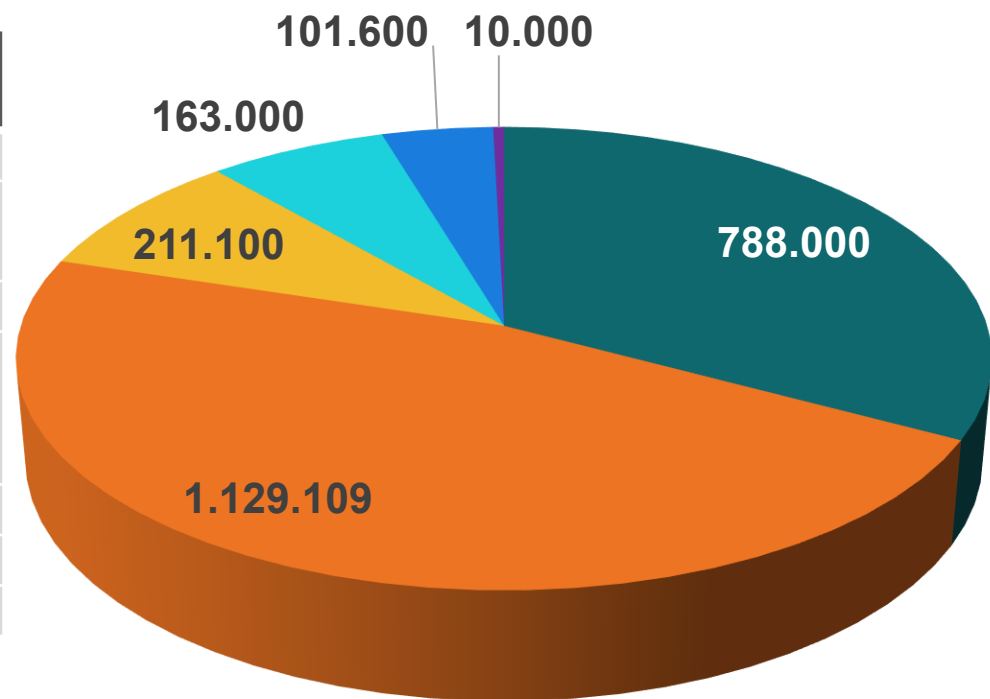

Prihodi poslovanja

Prihode i poslovanja nazivamo još i **tekućim prihodima** i po značaju su uvijek najveća grupa prihoda proračuna. Na njihovoj snazi počiva i snaga općine.

Prihodi poslovanja sastoje se od od **6 podgrupa prihoda**:

NAZIV PRIHODA	PLANIRANI IZNOS /EUR/	POSTOTNO UČEŠĆE
Prihodi od poreza	311.970	6.13%
Pomoći iz inozemstva(darovnice) i od subjekata unutar općeg proračuna	4.481.100	88,17%
Prihodi od imovine	99.410	1,96%
Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada	138.900	2,73%
Prihodi od prodaje proizvoda, roba i usluga	41.000	0,81%
Kazne, upravne mjere i ostali prihodi	10.200	0,20%
UKUPNO	5.082.580	100%

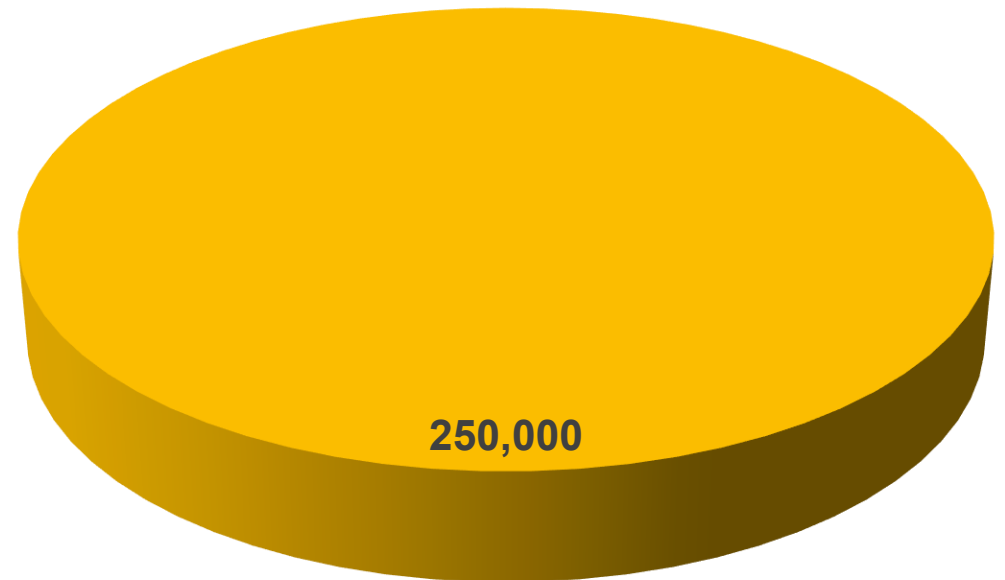
Prihodi prodaje nefinancijske imovine

Prihodi od prodaje nefinancijske imovine nazivamo još i kapitalnim prihodima jer se veže uz prodaju čvrste, **kapitalne imovine** u vlasništvu općine.

Ova grupa prihoda varira kroz godine, jer ovisi o mogućnostima i vrijednosti imovine za prodaju te potrebama za prodajom.

Ovu grupu prihoda čine **2 podgrupe prihoda**.

NAZIV PRIHODA	PLANIRANI IZNOS /EUR/	POSTOTNO UČEŠĆE
Prihodi od prodaje neproizvedene imovine (zemljišta i sl.)	250.000	100,00%
UKUPNO	250.000	100%

Primici od financijske imovine i zaduživanja

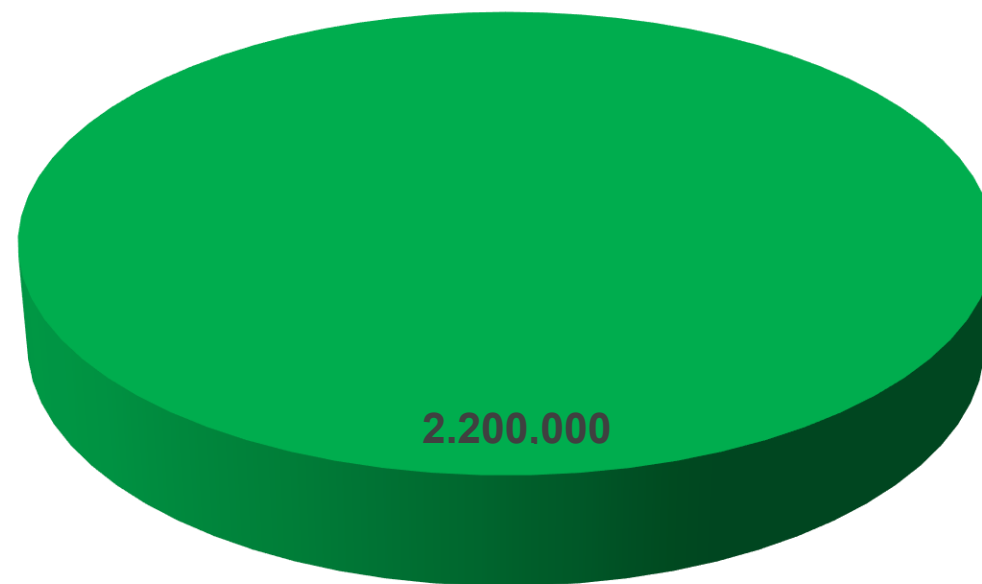
Primici od financijske imovine također nisu kontinuirani prihodi, već se pojavljuju po potrebi, ili u trenutku zaduživanja, ili prodaje postojećih udjela i dionica općine.

Primitke od financijske imovine i zaduživanja čine 2 podgrupe primitaka:

- primici od prodaje dionica i udjela u glavnici
- primici od zaduživanja

U ovoj godini planiran je primitak od zaduživanja u iznosu od 2.200.000 EUR

NAZIV PRIHODA	PLANIRANI IZNOS /EUR/	POSTOTNO UČEŠĆE
Primici od financijske imovine i zaduživanja	2.200.000	100,00 %
UKUPNO	2.200.000	100%

Rashodi proračuna

Sve o rashodima općinskog proračuna

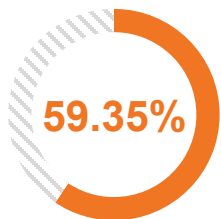
Rashodi proračuna u trogodišnjem razdoblju

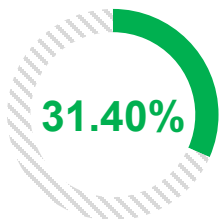
Kao i u slučaju prihoda, i rashodi se planiraju za trogodišnje razdoblje, tj. za 2026.g. te u formi projekcija rashoda za sljedeće dvije godine 2027. i 2028.

Osnovne grupe proračunskih rashoda i izdataka

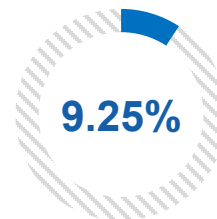
Sukladno zakonu, ukupne rashode proračuna čine 3 grupe rashoda:

Rashodi poslovanja
3.350.080 EUR

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine
1.772.500 EUR

Izdaci za financijsku imovinu i zaduživanja
522.350 EUR

Rashode poslovanja čine: Rashodi za zaposlene (zaposleni u općini i u proračunskim korisnicima), materijalni rashodi, financijski rashodi, pomoći dane u inozemstvo, naknade građanima i kućanstvima te ostali rashodi

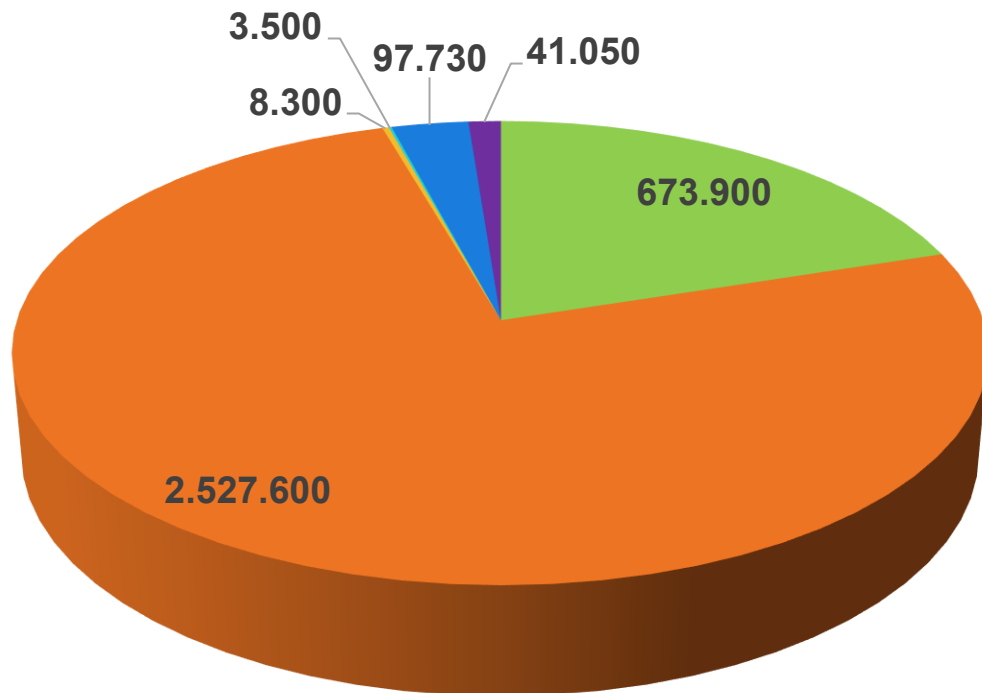
Rashode za nabavu nefinancijske imovine čine: Rashodi za nabavu neproizvedene dugotrajne imovine (zemljišta), rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine (objekti, prostori, infrastruktura i slično), rashodi za nabavu plemenitih metala i umjetničkih djela, te rashodi za dodatna ulaganja

Izdatke za financijsku imovinu i zaduživanje čine: Izdaci za dionice i udjele u glavnici i izdaci za otplatu glavnice primljenih kredita i zajmova

Rashodi poslovanja

Pod ovim rashodima koji se još nazivaju i 'tekući rashodi' podrazumijevamo sredstva nužna za stabilno svakodnevno poslovanje općinske administracij, i svih ustanova i sustava u vlasništvu općine. Riječ je o najopsežnijem dijelu proračuna koji jamči da su sve potrebe tijekom godine pravovremeno financirane. U tekućoj godini na ove rashode odlazi **59,35% ukupnog proračuna**. Rashodi se planiraju kroz 6 podgrupa.

NAZIV RASHODA	PLANIRANI IZNOS /EUR/	POSTOTNO UČEŠĆE
Rashodi za zaposlene (općina + proračunski korisnici)	673.900	20.09%
Materijalni rashodi	2.527.600	75,44%
Financijski rashodi	8.300	0,25%
Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna	3.500	0,13%
Naknade kućanstvima i građanima	95.730	2,55%
Donacije, kazne, naknade šteta i ostali troškovi	41.050	1,24%
UKUPNO	1.094.410	100%

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine

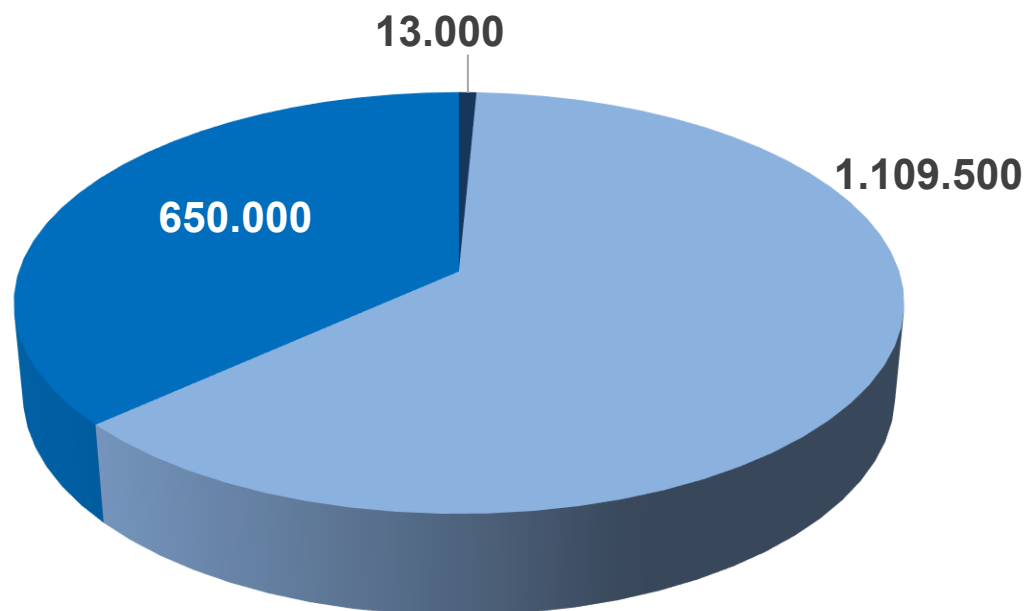
Ovi rashodi predstavljaju izravna ulaganja u budućnost naše općine kroz stvaranje nove, trajne vrijednosti za sve generacije. Ova grupa rashoda prirodno varira kroz godine jer prati dinamiku planiranih i investicijskih ciklusa, poput izgradnje kapitalnih objekata, komunalne infrastrukture ili nabave strateške opreme. Stoga se još nazivaju i „**kapitalnim rashodima**“.

Ovu grupu rashoda čine 3 **podgrupe rashoda**:

- Rashodi za nabavu neproizvedene dugotrajne imovine (zemljišta)
- Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine (oprema, zgrade i sl.)
- Rashodi za dodatna ulaganja na nefinancijskoj imovini

Ovim planiranim ulaganjima od **1.772.500 EUR** uložit će se **31,40% proračunskih sredstava**.

U 2026. godini planirano je ulaganje u 3 grupe rashoda.

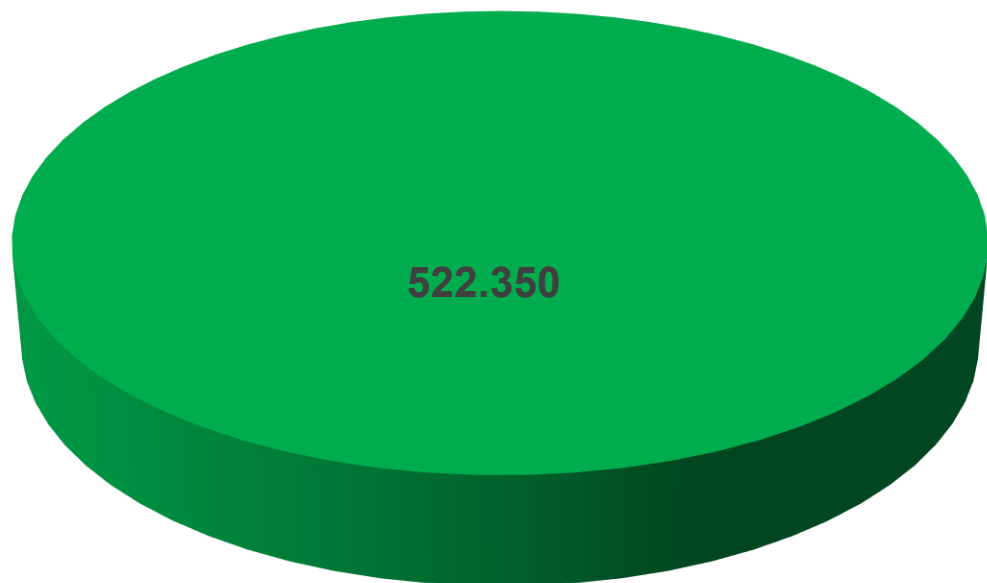
NAZIV RASHODA	PLANIRANI IZNOS /EUR/	POSTOTNO UČEŠĆE
Rashodi za nabavu neproizvedene dugotrajne imovine (zemljišta)	13.000	0,73 %
Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine	1.109.500	62,58%
Rashodi za dodatna ulaganja na nefinancijskoj imovini	650.000	36,68%
UKUPNO	1.772.500	100%

Izdaci za nefinancijsku imovinu i zaduživanje

Ovu grupu rashoda čine sljedeći izdaci:

- izdaci za dionice i udjele u glavnici
- izdaci za otplatu glavnice primljenih kredita i zajmova

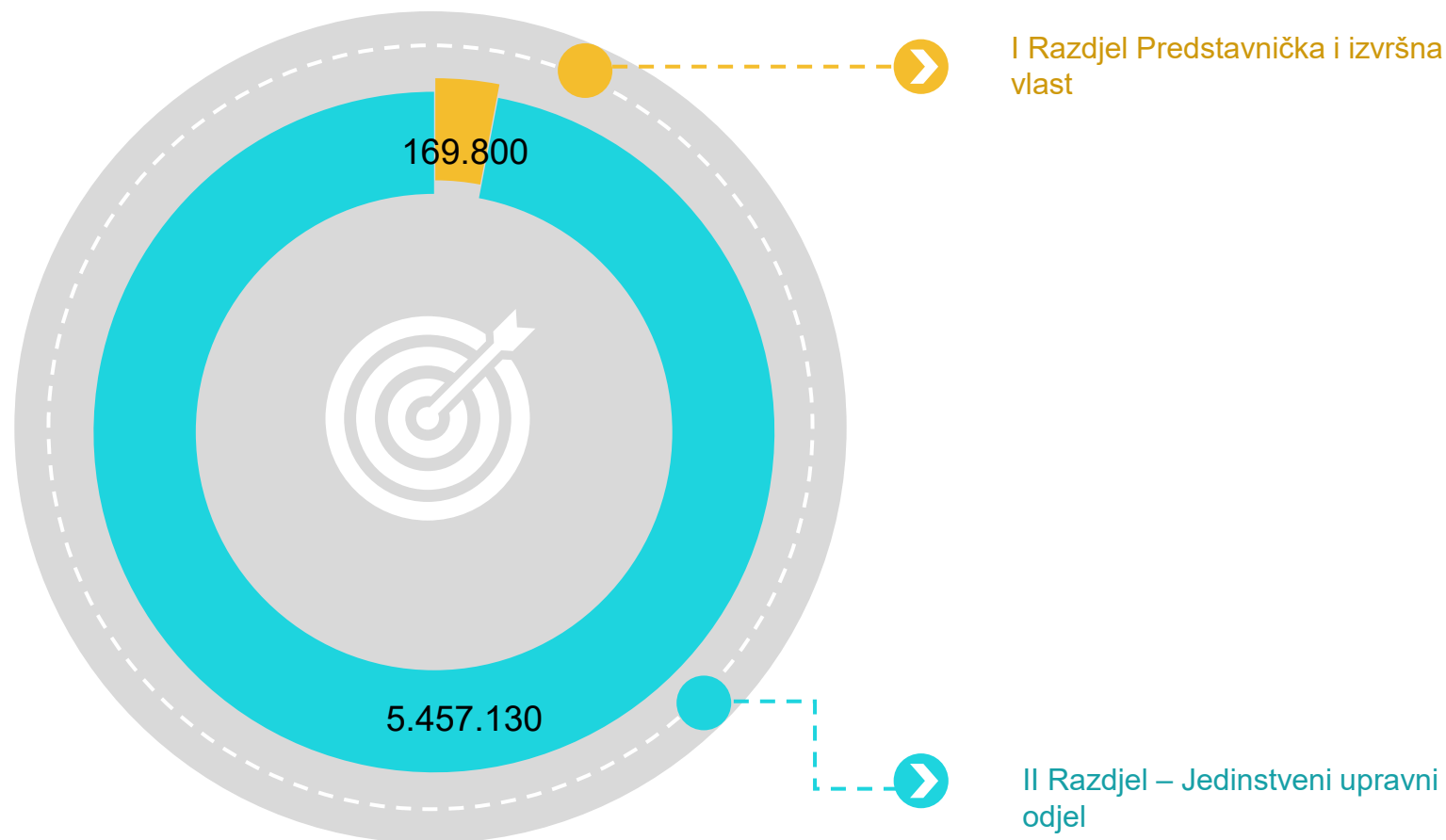
U 2025. godini planirani su izdaci za otplate glavnice postojećih kreditnih zaduženja.

NAZIV IZDATKA	PLANIRANI IZNOS /EUR/	POSTOTNO UČEŠĆE
Izdaci za otplatu glavnice primljenih kredita i zajmova	522.350	100,00%
UKUPNO	522.350	100,00%

Rashodi proračuna po organizacijskoj strukturi

Organizacijska klasifikacija proračuna prikazuje planirane rashode na način u kom su sredstva prikazana po kriteriju mjesta u općinskoj organizaciji gdje se planiraju i provode. Općina je organizacijski podijeljena na 2 razdjela.

Programski proračun i najznačajniji programi 2026.

Posebni dio proračuna je način planiranja i prikaza proračuna u kome se prikazuju rashodi proračuna po programima, tj. konkretnim projektima u svakom programu i njegovim aktivnostima.

Dok opći dio proračuna daje ukupne brojke, posebni dio pokazuje konkretne projekte. Ove godine imamo **22 programa** kojima pokrivamo sva područja i aktivnosti iz funkcija javnih potreba i kapitalne izgradnje. Za potrebe ovog vodiča **izdvajamo 8 najvećih programa** koji su po iznosu planiranih sredstava prirodno u fokusu pozornosti naših sugrađana.

2.085.000 EUR

Program izgradnje Zelene
infrastruktura - staza
Roženjača - Bakovići

1.229.000 EUR

Program izgradnje objekata
komunalne infrastrukture

616.450 EUR

Program redovne djelatnosti
Dječjeg vrtića Maslačak

250.100 EUR

Program ulaganja u
Gospodarsku zonu
Bristovačka Trištenica

137.450 EUR

Program upravljanja
imovinom

127.000 EUR

Program prostornog uređenja
i unapređenja stanovanja

100.000 EUR

Program poticanja razvoja
turizma

74.830 EUR

Program održavanja objekata
i uređaja komunalne
infrastrukture

Program izgradnje zelene infrastrukture

Projekt izgradnje zelene staze Roženjača-Bakovići u duljini od 1,2 kilometra predstavlja zahvat u prostoru kojim povezujemo centar naselja, školu i sportske objekte. Uz modernu LED rasvjetu, novu urbanu opremu i intenzivnu sadnju autohtonog zelenila, ova staza postaje primarni koridor za sigurno kretanje pješaka i biciklista. Ovim projektom, vrijednim u ovoj godini 2.085.000 EUR Primorski Dolac dobiva suvremenu 'zelenu kralježnicu' koja spaja ekološku održivost, rekreacijske sadržaje s potrebama suvremenog načina života. Izvor sredstava su sredstva iz programa Europske unije.

NAZIV PROGRAMA	EUR
Program izgradnje Zelene infrastrukture - staza Roženjača - Bakovići	2.085.000

Program izgradnje objekata komunalne infrastrukture

Ovim Programom planirali smo u 2026. godini 11 kapitalnih projekata. Neki od njih su nastavak započetih projekata iz prethodnog razdoblja, a neki su potpuno novi projekti pripremljeni za početak radova. Ovako veliki broj projekata na sebe veže malo više od ¼ proračunskih sredstava.

IZGRADNJA OBJEKATA KOMUNALNE INFRASTRUKTURE	1.229.000
Izgradnja Trga	44.000
Unapređenje infrastrukture javnog prijevoza putnika	31.000
Izgradnja nekategoriziranih cesta	71.500
Proširenje groblja Sv. Martina	28.500
Uređenje vidikovca	42.500
Izgradnja dječjih igrališta	52.000
Rekonstrukcija srednjovjekovnih bunara	50.000
Rekonstrukcija sportske dvorane	650.000
Izgradnja izletišta Ljubeč	26.500
Sustav energetske učinkovitosti zgrada u vlasništvu općine	200.000
Spomen obilježje žrtvama stradalim u Domovinskom ratu	32.000
Izgradnja i opremanje ljetne pozornice	32.000

Program redovnog djelovanja dječjeg vrtića Maslačak

Kroz ovaj program u iznosu od 105.500 EUR općina financira aktivnosti kojima potiče razvoj grana gospodarstva u kojima naši mještani imaju najviše aktivnosti ali i gdje se i odvija najživlja gospodarska aktivnost te time i potrebe.

REDOVNO DJELOVANJE DJEČJEG VRTIĆA MASLAČAK	EUR
Rashodi za zaposlene i materijalni troškovi zaposlenika dječjeg vrtića	616.450
UKUPNO	616.450

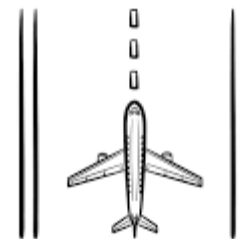

Program ulaganja u gospodarsku zonu Bristovačka Trištenica

U ovoj godini planirani su rashodi za investiciju u II fazu izgradnje gospodarske zone koja obuhvaća ulaganja u izgradnju uzletno sletne staze i ulaganja u druge dijelove prometne infrastrukture u zoni.

Dovršetkom ove gospodarske zone biti će stvoreni preduvjeti za snažniji iskorak prema privlačenju investicija na područje općine.

PROGRAM ULAGANJA U GOSP. ZONU BRISTOVAČKA TRIŠTENICA	EUR
Ulaganje u izgradnju uzletno sletne staze	250.000
Ostala ulaganja u zonu	100
UKUPNO	250.100

Program upravljanja imovinom

Ovaj program predstavlja strateški okvir za brigu o javnim prostorima i objektima općine i u vlasništvu općine. Kroz **6 planiranih projekata**, za koje koristimo **4% proračunskih sredstava**, vrši se tekuće održavanje ovih objekata, ali i investicija u nove objekte. Konačni rezultat ulaganja je povećanje standarda javnih usluga kako korisnika tako i zaposlenih u sustavu javne uprave.

PROGRAM UPRAVLJANJA IMOVINOM	EUR
Projekt Pametno selo	96.000
Opremanje općinske zgrade	9.600
Održavanje objekata – režijski troškovi	4.500
Tekuće održavanje objekata za redovno korištenje	19.850
Održavanje postrojenja i opreme	1.000
Održavanje voznog parka	6.500
UKUPNO	137.450

Program prostornog uređenja i unapređenja stanovanja

Najznačajniji iznos planiran unutar ovog programa je namijenjen daljnjim aktivnostima u izradi Urbanističkog plana uređenja. Cjelokupni program sudjeluje s oko **3% u ukupnim proračunskim rashodima u 2026. godini.**

PROGRAM PROSTORNOG UREĐENJA I UNAPREĐENJA STANOVANJA	EUR
Izrada Urbanističkog plana uređenja	108.000
Nabava opreme za video nadzor	15.000
Održavanje opreme	4.000
UKUPNO	127.000

Program održavanja objekata i uređaja komunalne infrastrukture

Planirani iznos za održavanje postojeće komunalne infrastrukture od 74.830 EUR uzima oko **7,5% planiranog proračuna**. Taj iznos raspoređen je kroz desetak aktivnosti i područja iz ovog programa.

PROGRAM ODRŽAVANJA OBJEKATA I OPREME KOMUNALNE INFRASTRUKTURE	EUR
Održavanje sportske dvorane	17.600
Održavanje groblja	10.400
Održavanje javne rasvjete	20.600
Održavanje nerazvrstanih cesta	10.000
Deratizacija i dezinsekcija	5.000
Održavanje javnih zelenih površina	6.050
Uređenje poljskih puteva	3.000
Održavanje sportskih terena	2.000
Dodjela kućnih brojeva građanima	180
UKUPNO	74.830

Programi koji daju doprinos ciljanim skupinama

U našem ovogodišnjem proračunu ima i niz programa, projekata i aktivnosti koji su ciljano namijenjeni točno određenim skupinama stanovništva, osobito onima koji su zapravo budućnost općine, djeca, učenici, studenti, ali skrbimo i o socijalno ugroženim skupinama. Ovdje izdvajamo neke od njih.

JOŠ NEKOLIKO ZANIMLJIVIH PROGRAMA	EUR
Program javnih potreba u sportu, kulturi, manifestacije, vjerske zajednica	39.800
Socijalna skrb i novčana pomoć	24.050
Naknade za novorođenu djecu	5.000
Sufinanciranje prijevoza učenika i studenata	52.000
Sufinanciranje udžbenika	6.000
Sufinanciranje DVD-a i Gorske službe spašavanja	6.200
Sufinanciranje udruga civilnog društva	5.300
Sanacija nelegalnih odlagališta	10.000
Izgradnja dječjih igrališta	52.000
Stambeno zbrinjavanje mladih obitelji	30.000

IZDAVAČ:
ZA IZDAVAČA:
PRIPREMA PODATAKA:
GODINA:

Općina Primorski Dolac
Joško Dujmović, načelnik općine Primorski Dolac
JUO Općine Primorski Dolac
2026.